

Profiel van slachtoffers van loverboys

Corine Faché
Kinder- en jeugdpsychiater
UKJA

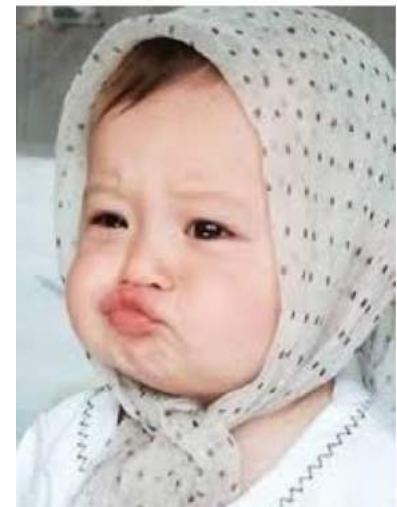
Definitie Loverboy

- ◆ Nederlands en Vlaams begrip.
- ◆ = **mensenhandelaren** die meisjes en/of jongens doelbewust **emotioneel afhankelijk maken** door (de belofte van) het **aangaan** van een **liefdesrelatie** en hen **vervolgens via dwang**, (dreiging met) geweld, afpersing, fraude, misleiding, misbruik vanuit overwicht, misbruik van een kwetsbare positie van deze jongeren **uit te buiten, veelal in de prostitutie.**
- ◆ Samenhang prostitutie en mensenhandel: zowel overlap als onderscheid.

Onderzoek rondom loverboyproblematiek

- ◆ Heel weinig grootschalig onderzoek
- ◆ De slachtoffers zijn moeilijk te pakken te krijgen en daarnaast zijn ze dan al slachtoffer...retrograad moeilijk risicofactoren te bepalen
- ◆ Wetenschappelijke literatuur buiten Ndl en B spreken niet van loverboy....
- ◆ Heel veel tegenstrijdige resultaten , vaak vermoedens van ...
- ◆ Onderzoeken worden veelal binnen bepaalde groepen gedaan (bv middelbare scholen, jeugdinstituten, jeugd en gehandicaptenzorg,..) waardoor een bias van resultaten

Wie wordt slachtoffer van een loverboy???

Risicofactoren

- ◆ Voor prostitutie
 - ◆ = jeugdprostitutie is het verrichten van één of meer seksuele handelingen, met of voor een ander, door jongeren onder de 18 jaar voor geld, goederen of een tegenprestatie.
- ◆ Voor slachtoffer worden van Loverboy

Risicofactoren voor Prostitutie

- ◆ Ouderlijk gezin:
 - ◆ Middelen misbruik van moeder
 - ◆ Mishandeling en /of dysfunctie van het gezin, KOPP
- ◆ Nood aan inkomsten:
 - ◆ Middelenafhankelijkheid van jongere
 - ◆ Geen of afgebroken opleiding !
 - ◆ Alleenstaande (tiener)moeder
- ◆ Eigen problematiek
 - ◆ Psychotische problematiek of andere psychiatrische problematiek
 - ◆ Cognitieve beperkingen
 - ◆ Vroege ervaring met seks
 - ◆ Traumatische ervaringen

Hoe zit het voor slachtoffers van loverboys?

- ◆ Kunnen we die risicofactoren zomaar overnemen?
- ◆ Nood aan eigen inkomsten Niet echt het geval als risicofactor
- ◆ Bij jongeren die in prostitutie geraken : toch specifieke risicofactoren.
- ◆ Bij loverboys , lijkt het alsof iedereen slachtoffer kan worden...omwille van de verleiding...
- ◆ Wat maakt de één kwetsbaarder dan de andere...
- ◆ => Verwey – Jonker instituut. Op basis van interviews en dossieranalyses=> mogelijk kenmerken van slachtofferschap , NIET oorzakelijk verband!!

profiel

- 1/ Puberteit / adolescentie – faseproblematiek
- 2/ Grotere beïnvloedbaarheid door...
- 3/ Getraumatiseerd
- 4/ Multi-problemegezinnen
- 5/ “ eengerelateerd”

1/ Puberteit / adolescentie – faseproblematiek

- ◆ Leeftijd tussen 13 en 20 jaar. (vaak zien ze er ouder uit)
- ◆ Cave: 17-18 jarigen , niet meer verplicht om in instelling te zijn.
- ◆ Puberteit is op zich een kwetsbare periode

Ik wil!

- ◆ Autonomie, onafhankelijkheid, individueren
- ◆ Peers volgen en..
- ◆ Eigenheid, aanzien
- ◆ Controle over lichaam, over leven en dood, over anderen, over vrijheid (wat ik doe, niet doe)
- ◆ Experimenteren, uitdagingen aangaan, risicos nemen
- ◆ Beslissen
- ◆ Enkel kijken naar hier en nu.

A/Biologische en seksuele ontwikkeling

- ◆ Differentiatie in ontwikkeling tot man / vrouw, Y chromosoom
- ◆ Complexe endocrinologische processen
- ◆ Secundaire geslachtskenmerken
- ◆ Ontwikkeling van geslachtsorganen

Leeftijden kunnen verschillen ,echter wel een vrij vaste volgorde.

Biologische en seksuele ontwikkeling

- ◆ Ontwikkeling van geslachtsorganen:
 - ◆ Bij de meisjes:
 - ◆ Eerst borstontwikkeling (tss 8 en 13 jaar)
 - ◆ Dan groei van schaamhaar
 - ◆ Menarche gemiddeld 12 à 13 jaar (na de groeispuurt)

Lichamelijke ontwikkeling

Hypothalamus

Hypofyse

Testosteron

Oestrogeen

Biologische en seksuele ontwikkeling

- ◆ Groeispuurt
 - ◆ Bij meisjes
 - ◆ Tijdstip van grootste groeispuurt = 12 jaar
 - ◆ +/- 2 jaar vroeger dan bij jongens
 - ◆ Groeispuurt vaak 1ste teken van puberteit
 - ◆ Bij jongens
 - ◆ Tijdstip van grootste groeispuurt = 14 jaar
 - ◆ Groeispuurt vaak na de ontwikkeling van de geslachtsorganen
- ◆ Verandering in lichaamsproporties
- ◆ Duidelijke tendens van vervroeging van de fysiologische rijpwording

Biologische en seksuele ontwikkeling

- ◆ Ontwikkeling van seksueel gedrag
 - ◆ Vanaf 11 – 13 jaar : fantasie met seks
 - ◆ Masturbatie : op 16 à 17 jaar bij jongens 80 % en 45 % van de meisjes
 - ◆ Net voor 18 jaar : 50 % geslachtsgemeenschap gehad
- ◆ homoseksualiteit

Biologische en seksuele ontwikkeling

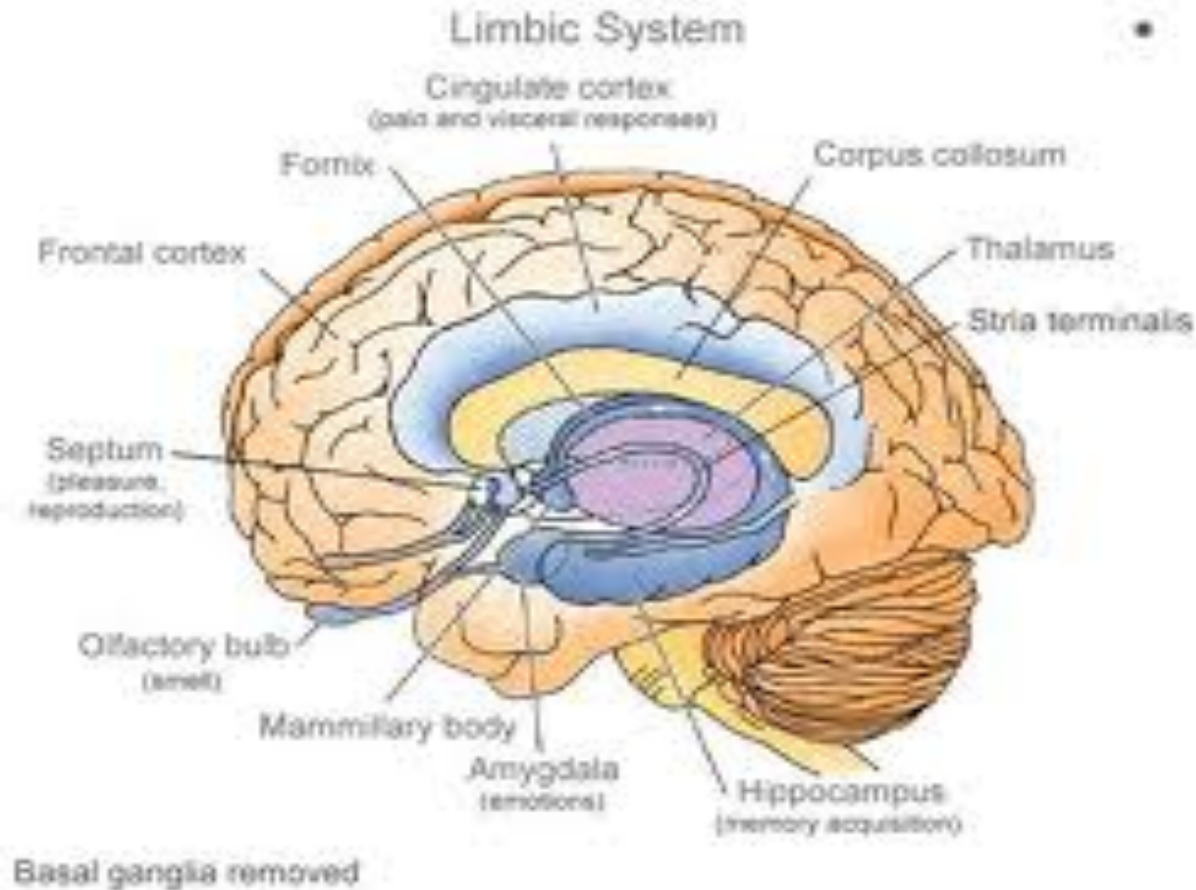
- ◆ Psychologische aspecten van de lichamelijke veranderingen
 - ◆ Zelfevaluatie en lichaamsbeeld
 - ◆ Een ado is hypergevoelig voor oordeel van een ander
 - ◆ Een ado wantrouwt anderen
 - ◆ Verwarring door spontane erecties
 - ◆ Schaamte over lichamelijke ontwikkeling en /of menstruatie
 - ◆ Probleem door onvoldoende voorbereiding voor de puberteitsontwikkeling

Biologische en seksuele ontwikkeling

- ◆ Negatieve belevingen kunnen veroorzaakt worden door:
 - ◆ Opvallend late of vroege rijping
 - ◆ Discrepantie tussen lichamelijke puberteitsstatus en psychisch of maatschappelijk ontwikkelingsniveau
 - ◆ Ongelijk verloop van de ontwikkeling van verschillende lichaamsdelen
 - ◆ Afwijking van wat als aantrekkelijk wordt beschouwd
 - ◆ Acné

Deze veranderingen kunnen een risicofactor zijn voor de pubers, indien er nog risicofactoren bij komen, mogelijks decompensatie

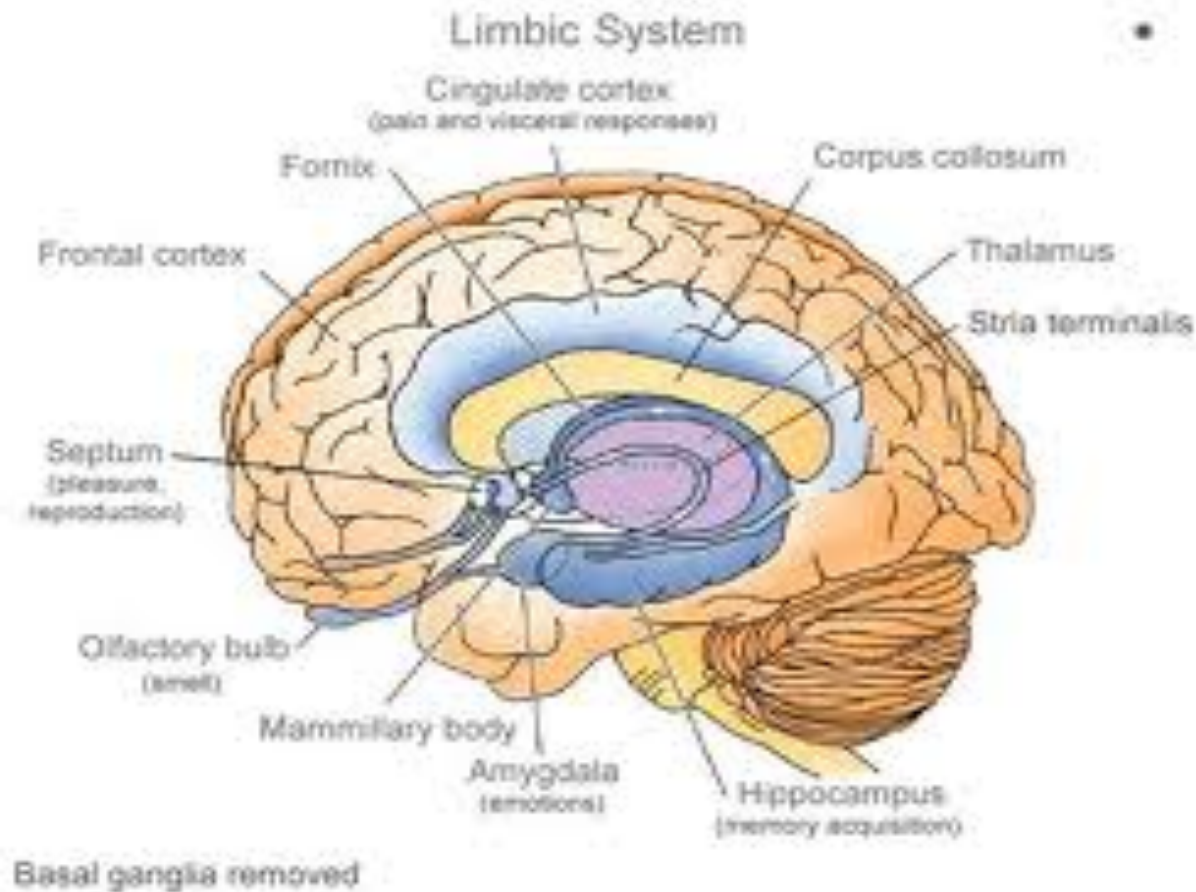
B/ Ontwikkeling van het brein

Ontwikkelingen bij de adolescent

- ◆ Tussen 10 jaar en 25 jaar:
 - ◆ Lichamelijke ontwikkeling
 - ◆ Cognitieve ontwikkeling
 - ◆ Sociaal-emotionele ontwikkeling
- ◆ De verschillende wegen beïnvloeden elkaar
- ◆ **Verschillend tempo van de verschillende wegen**
 - ◆ **Geslachtsrijping is reeds volledig voltooid, terwijl sociaal-emotioneel en cognitieve ontwikkeling nog niet!**
- ◆ Verschillend tempo in de rijping van de verschillende hersengebieden

Rijping van het brein

Rijping van achter naar voren

- ◆ Eerst motoriek, gezichtsvermogen, emotionele systemen
 - ◆ Emotiegebieden vroeg aangelegd. Onder invloed van hormonen=> Heftige emoties, “Nu doen”, “Eerst genieten”
- ◆ Daarna het middelste deel: coördineert de vorige functies
- ◆ Pas als laatste de frontale cortex= het controlesysteem.

Prefrontale kwab

- ◆ = topmanager van het brein
 - ◆ Verantwoordelijk voor de mentale functies:
 - ◆ Impulscontrole
 - ◆ Beoordelingsvermogen
 - ◆ Probleemoplossing
 - ◆ Planning
 - ◆ Sociaal gedrag
 - ◆ Taal en geheugen
- => Het selecteert welk gedrag past bij welke situatie!

Gevolgen van de late rijping van de prefrontale cortex.

- ◆ Laat abstract denken
- ◆ Laat weloverwogen keuzes kunnen maken
- ◆ Consequenties enkel op korte termijn zien
- ◆ Moeilijk kunnen plannen en anticiperen

C/Cognitieve ontwikkeling= formeel-operationele periode

piaget

- ◆ Hypothetisch denken/ deductief denken/ Wetenschappelijk denken
- ◆ Abstract denken
- ◆ Kunnen reflecteren op hun denken , emoties, beeld van zichzelf. Organiseren hun toekomst
- ◆ Kennis vergelijken, tegen elkaar afwegen. Begrijpen dat een bepaalde situatie afhangt van het standpunt dat iemand inneemt. Ze leren nuanceren
- ◆ Betere selectieve en verdeelde aandacht
- ◆ Toenemende geheugenfunctie
- ◆ Toenemende automatisering

Verband tussen de cognitieve ontwikkeling en persoonlijkheidsontwikkeling

- ◆ Hypothetische voorstellingen van toekomst en wensen,...
- ◆ Groter besef van eigenheid, uniciteit en consistentie
- ◆ Meer zelfreflectie
- ◆ Zelfbeoordeling, zelfkritiek
- ◆ Kritische instelling ivm opvoeders, vroegere waarden , normen

=> Depressieve gevoelens, rouw voor verlies van idealen, toekomstplannen,...

Verband tussen de cognitieve ontwikkeling en sociale cognities

- ◆ Sociale cognitie =denken over de werkelijkheid, over de relaties tussen mensen, over sociale regels,..
- ◆ = vormen van veronderstellingen, ideeën over dingen die bij de ander afspelen: Role taking of perspectief nemen.
- ◆ Angst voor afkeuring , vrees dat de eer wordt aangetast: zijn drijvende krachten achter het morele oordeel.

Verband tussen de cognitieve ontwikkeling en sociale cognities

- ◆ In de vroege adolescentie
 - ◆ Mogelijkheid om uit een methapositie te kijken
 - ◆ Ervaring dat er een wederzijdse beïnvloeding is tussen gedachten en acties van anderen en het eigen denken en doen.
 - ◆ Vriendschap= samengedeelde gevoelens, wederzijdse ondersteuning, de groep is een hechte groep. Behoeftte aan gemeenschappelijke waarden en doelen. Grote loyaliteit naar de groep toe.
- ◆ Latere adolescentieperiode
 - ◆ Verdieping van het perspectief
 - ◆ Besef van relativiteit van standpunten
 - ◆ Streven naar balans tussen afhankelijkheid en onafhankelijkheid
 - ◆ Individu binnen een groep

D/ sociaal-emotionele ontwikkeling

- 💧 Autonomie / separatie / individuatie
 - 💧 Wantrouwen
 - 💧 Willen niet afhankelijk zijn
- 💧 Cognitief egocentrisme
 - 💧 Naïef idealisme / narcisme
 - 💧 Hypothetisch deductief denken/ zwart – wit redeneringen
 - 💧 Imaginair publiek / paranoïde positie / “Ik ben niet zoals de ander”
- 💧 Beleving van eigen lichaam
- 💧 Ontwikkelen van eigen seksuele identiteit
- 💧 Veranderende verhoudingen binnen het gezin
- 💧 Verhoogde ontvankelijkheid voor invloeden van buitenaf
- 💧 Maatschappelijke invloeden

3 fases in sociaal-emotionele ontwikkeling

◆ Fase I (10-14 jaar)

- ◆ Losmaken van ouders
- ◆ Leeftijdsgenoten zijn het kompas, niet opvallen, groepsdruk
- ◆ Impulsief, hier en nu
- ◆ Emotioneel gevoelig
=> Impulsieve beslissingen

• Fase II (14- 16 jaar)

- Ontwikkeling van eigen Ik
- Om erbij te horen moet je opvallen
- Experimenteren, grenzen verleggen
- Stemningswisselingen
=> Beslissingen en rekening houden met gevolgen

• Fase III (16- 22 jaar)

- Zelfbewuster, meer eigen identiteit
- Verantwoordelijkheid
- Vooruit denken, zelfreflectie
=> Beslissingen nemen door weloverwogen keuzes

E/ Identiteitsontwikkeling

- ◆ Identiteit= aannemen van waarden, principes en maatschappelijke rollen ...die als eigen worden beschouwd.
- ◆ De ervaringen uit verleden, toekomstverwachtingen en eisen van de omgeving= een coherent geheel.
- ◆ Overtuiging een individu te zijn
- ◆ Identiteitsvorming heeft te maken met allerlei keuzes maken.
- ◆ Hoe sterker de identiteit des te meer iemand zich bewust is van eigen sterktes en zwaktes
- ◆ 2 hoofdingrediënten voor een gezonde identiteitsontwikkeling:
 - ◆ Gevoel van basaal vertrouwen, autonomie en competentie
 - ◆ Mogelijkheid om te experimenteren met rollen en relaties,...

Mogelijke problemen bij adolescenten

- ◆ ZEER KWETSBARE PERIODE!!!
- ◆ Depressie, automutilatie, suicide
- ◆ eetstoornissen
- ◆ Paranoidie
- ◆ Ontstaan van psychiatrische ziektebeelden: prodromi van psychose, bipolaire stoornissen,
- ◆ Drugsgebruik
- ◆ antisociaalgedrag

Ik mag?

- ◆ Vervat in de rechten van het kind:
- ◆ Art. 3: Het belang van het kind moet voorop staan bij alle maatregelen die kinderen aangaan.
- ◆ Art 12: Het kind heeft recht om zijn of haar mening te geven over alle zaken die het kind aangaan.
- ◆ Art 13: Het kind heeft recht op vrijheid van meningsuiting,...
- ◆ Art 16: Ieder kind heeft recht op privacy.
- ◆ Art 17: Het kind heeft recht op toegang tot informatie en materialen van verschillende bronnen en in het bijzonder op informatie en materialen die zijn of haar welzijn en gezondheid bevorderen.
- ◆ Art 24: Het kind heeft recht op de best mogelijke gezondheid en op gezondheidszorgvoorzieningen.

Ik moet.

- ◆ Tot 12 jaar moeten, vanaf 12 jaar loslaten.
- ◆ Beter: tot 12 jaar goed begeleiden en daarna nog veel beter.
- ◆ Bij huidige ouders: autoritaire opvoeding is taboe.
- ◆ Zelfbewuste houding van de jongere tov twijfelende ouder
- ◆ Ouders willen jongere de vriend houden

Maar ouders dienen plaatsvervangende prefrontale cortex te zijn!!!

2/ Grotere beïnvloedbaarheid door...

- ◆ Verstandelijke beperking
- ◆ Brus van een kind met een handicap => minder aandacht
- ◆ Overbeschermdde omgeving of een te weinig gestructureerde opvoeding
- ◆ Laag zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, ...emotioneel kwetsbare kinderen.
- ◆ Sociale vaardigheidsprobleem, problemen met sociaal aanvoelen , problemen met grenzen/ normbesef, gebrek aan copingsvaardigheden,...Ontwikkelingsproblemen
- ◆ Psychotische en of psychiatrische problemen,...

Grotere beïnvloedbaarheid door...

- ◆ Bepaalde persoonlijkheidskenmerken:
 - ◆ Laag zelfbeeld
 - ◆ Grote Afhankelijkheid (“ erbij willen horen”)
 - ◆ Drang naar avontuur, risicovol gedrag, gevoel van vrijheid vs controle
 - ◆ Ontbreken van eigen grenzen
 - ◆ Inschikkelijkheid
 - ◆ Lage zelfcontrole

3/ Getraumatiseerd

- ◆ Chronische traumatisatie (grenzen zijn reeds vaak overschreden)
 - ◆ < misbruik
 - ◆ <mishandeling
 - ◆ <verwaarlozing
- ◆ Pestproblematiek
- ◆ Traumatische relationele / seksuele ervaring
- ◆ Minderjarige Vluchtelingen/ asielzoekers
- ◆ Vaak ook met een hechtingsproblematiek

4/ Multi-probleemgezinnen

- ◆ Ernstige KOP – problematiek
- ◆ Frequent somatische problematiek
- ◆ Armoede
- ◆ Traumatisering op alle niveaus
- ◆ Geen opleiding
- ◆

5/ “eengerelateerd”

- ◆ Meisjes uit gezinnen waarin eer collectief wordt geïnterpreteerd .
- ◆ Die meisjes kunnen nog meer gechanteerd worden want kunnen niet meer terug naar het gezin,....

Nood aan onderzoek

- ◆ Op grotere schaal
- ◆ Binnen de volledige tienergroep
- ◆ Om terdege preventief te kunnen werken
- ◆ Om ze weerbaarder te kunnen maken.....
- ◆

Dank u wel voor uw aandacht.